

i alvorlig Betragtning, og, hvor der var Anledning dertil, idetmindste paa nogle Steder, nedsat Bropengene, om ikke af anden Grund, saa dog for at vise, at disse Indtægter ikke skulde godtgjøres med det 25dobbelte Beløb, saa havde man i dette Dieblif bedre kunnet fastholde, hvad jeg troer nødvendigt bør fastholdes: Forskjellen imellem Brofornet og Bropengene. Det, man gaaer ud paa ved denne Lov, er, i de Veisfarendes Interesse, at blive fritaget for den Art besværende Udgifter, som erlægges ved at befare det og det Sted. Ligesom man er gaaet ud paa at affkaffe Bommene, fordi Omkostningerne derved stode i et slet Forhold til Indtægterne, og fordi det var en bebyrdende Afgift for Vderne, saaledes gaaer man ogsaa ved denne Lov ud paa at afløse disse Udgifter, om hvilke der omtrent kan siges det Samme, ja, de ere i mange Tilfælde i en endnu høiere Grad bebyrdende for de Veisfarende, fordi de ofte maae staae af deres Bogne og gaae et Stykke Vej og lade deres Heste staae alene paa Landeveien for at komme til den Paagældende, til hvem de skulle betale Bropengene. Dette er en Betragtning, som har en almindelig Interesse, hvorefter mod Afsløsningen af Brofornet jo strengt taget kun har Interesse for de Vdende.

For end yderligere nøie at henlede Opmærksomheden paa Brofornets Betydning, skal jeg nu gaae over til at imødegaae et Par Udtalelser af den ærede Rigsdagsmand, som kræver det, han med Rette kan kræve, nemlig Retfærdighed, men som, idetmindste saavidt jeg har forstaaet ham, forudsætter, at han alene indseer, hvad der er det Retfærdige. (Mørgaard: Nei, ingenlunde!). Jo, det forekom mig, som om det ærede Medlem kun har vist en eneste Udvei, hvorved man kunde ordne dette Forhold, den nemlig, at der paa en eller anden Maade skete en Nedfattelse i Brofornsydelsen, og at han i det Hele taget var imod, at Brofornsyderne, dersom de vilde have deres Broforn afløst, skulde komme til at betale det 25dobbelte Beløb. Det er ganske vist, at vi skulle søge at finde en retfærdig Udvei, men vi skulle ikke overføre paa Staten communale og locale Byrder, og vi skulle ikke opgive Ind-

tægter, som have Loven og en lang Tidsskæb for sig. Naar det ærede Medlem slaaer Brag paa en Besiddelsestid fra 1829 og til nu, saa lægger han vistnok ikke Mærke til, at det er henimod 30 Aar, som ligge imellem, og at 30 Aar omtrent er Maalet for den almindelige Besiddelsestid og maaffee endog, naar det ikke er en Fæsteindretning, hvorom det gjælder, en langt udstrakt Besiddelsestid, saa at jeg næsten tør sige, at siden 1829 have de fleste Eiendomme, som her kunne komme i Betragtning, skiftet Besidder, og selvfølgelig er den nuværende Besidder sat i Besiddelse af Eiendommen under den Forudsætning, at han skal svare Broforn, men ogsaa tillige under den Forudsætning, at han, naar han svarer Broforn, er berettiget til frit at kjøre over vedkommende Bro; han er hverken berettiget til Mere eller Mindre. Det gjælder altsaa om ved denne Lov at finde et Middel til, saafremt Broerne gaae over til Andre end til de Private, der nu besidde dem, og komme til at gaae over til det Offentliges Besiddelse, det være igjennem Amtscommunerne eller Sognecommunerne eller paa anden Maade, da at faae Forholdet saaledes afgjort, at Brofornbesidderen imod at yde sit Broforn fritages for yderligere Deeltagelse i at skaffe vedkommende Bro holdt vedlige. Dersom den Bro, hvorom der er Tale, bliver overtagen til Vedligeholdelse af en Commune, som Brofornsyderen ikke er Medlem af, og han altsaa ikke faaer nogen Forpligtelse til at deeltage i Broens Vedligeholdelse, saa troer jeg ikke, det ærede Medlem vil finde det uretsfærdigt, at man fordrer, at Brofornsyderen vedbliver at yde det fulde Beløb af sit Broforn til den, der har overtaget at holde den Bro, hvortil hans Broforn ydes, vedlige; han maa vedblive at yde Brofornet, og, skal en Afsløsning deraf finde Sted, er det en saadan, som ikke rammer Brovæsenet, men Dnsket om, at smaa Udgifter i Naturalier for den lettere og simplere Udseesmaades Skyld maae blive afløst og oversførte til et Pengebeløb, og det maa da ske efter en Beregning, efter Gjennemsnittet af Udgiften for et vist Antal Aar, taget 25 Gange. Den ærede Rigsdagsmand for Viborg Amts 2den Valgkreds (Bregendahl), som her har stillet Forslag, har, saavidt jeg har forstaaet